

DE NEDERLANDSE
LITERATUUR ALS
WERELDLITERATUUR

MIGRANTENLITERATUUR

De Nederlandse Leeuw – Leo Belgicus

BEVOLKINGSGROEI TUSSEN 1945 EN 1965

1945 10 miljoen

1965 12 miljoen

A black and white photograph of a tropical beach. In the foreground, several tall palm trees stand on a sandy shore. The middle ground shows a calm body of water, possibly a bay or lagoon, with a small boat visible in the distance. The background features a hilly coastline with more palm trees and buildings under a clear sky.

Nederlands-Indië

1942-1945 Japanse bezetting

1945-1949 Onafhankelijkheidsstrijd

DE INDO'S

300.000

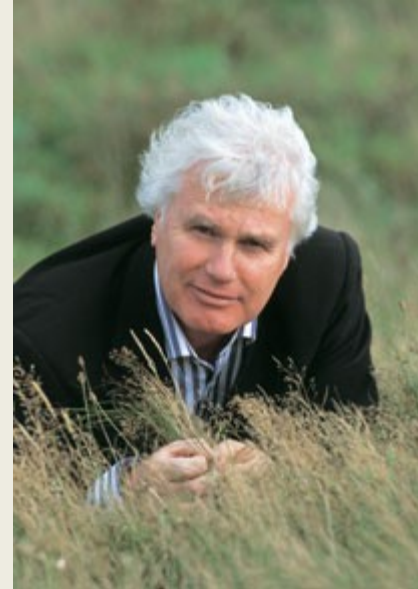
Alfred Birney

Reggie Baay

Jill Stolk

Adriaan van Dis

Marion Bloem

Ernst Jansz

De Tweede Generatie Indische schrijvers

DE MOLUKKERS

1950

13.000 > 40.000

Ambon

FRANS LOPULALAN

Postadministratie van NEDERLAND
Administration des postes des Pays-Bas

POSTIDENTITEITSKAART
CARTE D'IDENTITÉ POSTALE

C 25

No 1147507
Geldig tot - Valable jusqu'au 20 JULI 1984

Naam - Nom

Lopulalan

Voornaam(-namen) - Prenom(s)

Frans Marion Willem

Beroep - Profession

Sc

Nati

St

Woc

Ut

Hand

WERELDPOSTVERENIGING
UNION POSTALE UNIVERSELLE

Hans Straver

ONDER DE
SNEEUW
EEN INDISCH
GRAF

WONDER

Samengesteld

De Molukken in de

EN

en toegelicht

verbeelding van

GEWELD

door Hans Straver

vertellers en schrijvers

1954 eerste moskee
Den Haag

Bevolkingsgroei 1965-2000

1965 12 miljoen

2000 16 miljoen

70 % immigratie

sinds 1965 65,000 immi-
granten per jaar

Drie groepen immigranten:

[1] Voormalige Kolonieën

[2] Gastarbeiders uit Turkije en Marokko

[3] Asielzoekers

2000 40.000

De West

Surinamers en Antillianen

Suriname

Creolen

Hindoestanen

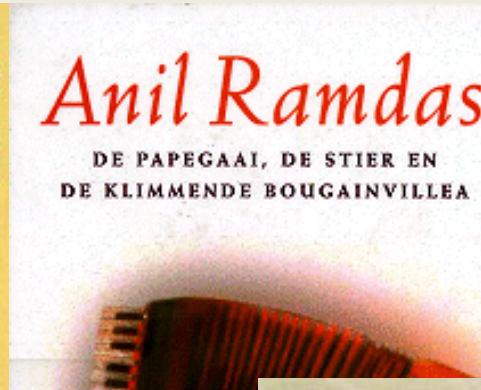
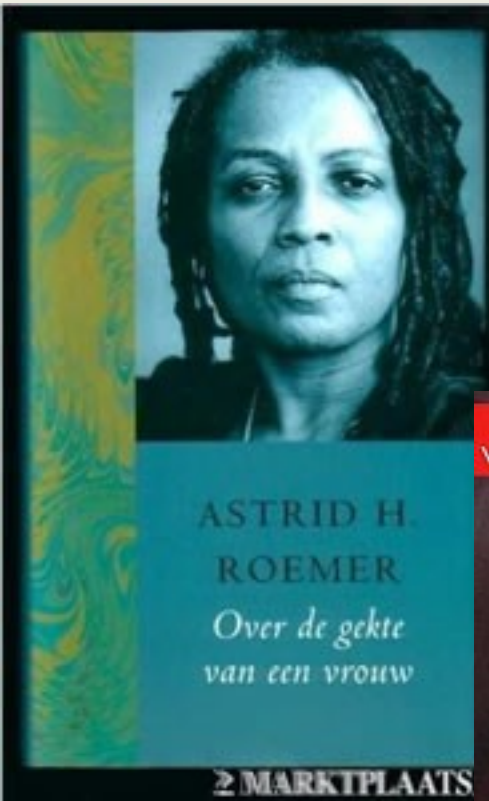

Javanen

- 1975 onafhankelijk
- tegen de wens van de meerderheid
- massaal naar Nederland
- Amsterdam, Rotterdam en Den Haag
- 300.000

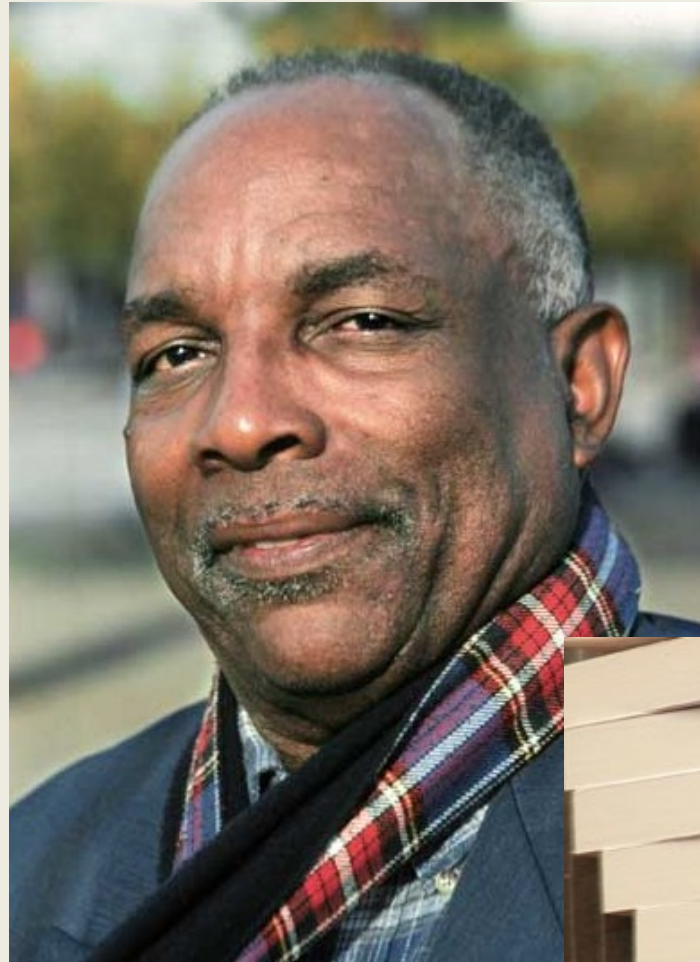

Surinaamse schrijvers.

100.000 Antillianen

Antilliaanse schrijvers

**Alstublieft!
Dubbelspel**
Frank Martinus Arion
z'n weergaloze roman.
De openbare biblio-
theek geeft deze speciale
editie aan u cadeau ter
gelegenheid van de actie:
Nederland Leest. Tussen 20
oktober en 17 november 2006 zijn
lezers in het gehele land met elkaar
in discussie over *Dubbelspel*. Met z'n
allen één en hetzelfde boek lezen →

TURKEN EN MAROKKANEN

- groeiende economie
- laag- en ongeschoolde arbeiders
- tijdelijk
- gastarbeiders

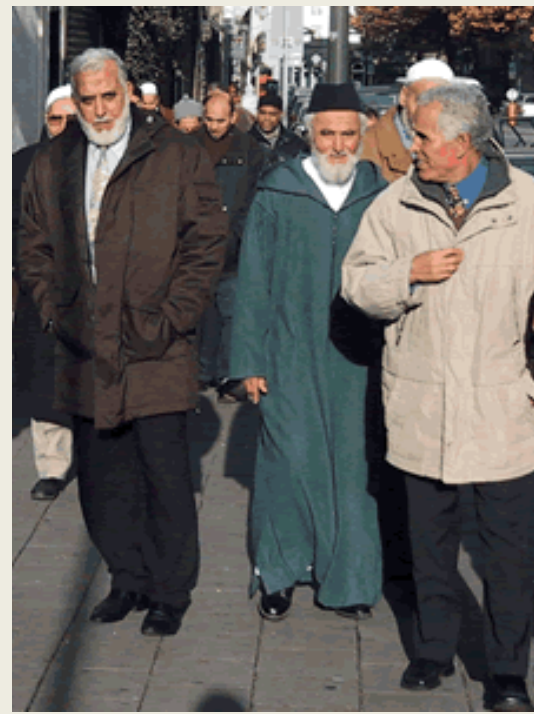
- Berbers uit Marokko
- inwoners uit Oost-Turkije
- geld te verdienen
- Terug naar eigen land

- overvolle pensions
- vreemde cultuur
- gezin laten overkomen
- Turkse en Marokkaanse gemeenschappen met een permanent karakter
- allochtonen.

- vanaf 1973 economische
- werkloosheid
- kennis van een vak
- kennis van de Nederlandse taal
- einde van kans op werk
- werkloosheid onder allochtonen hoog

- gezinshereniging
- huwelijken
- maatregelen om immigratie af te remmen
- 350.000 Turken
- 300.000 Marokkanen

ASIELZOEKERS

- politieke vluchtelingen
- economische redenen
- 1956 Hongaren
- 1968 Tsjechen
- Afghanen, Somaliërs, Irakezen, Iraniërs

- vanaf 1975 niet om economische redenen
- niet meer dan vijf procent
- afgewezen: tachtig procent
- illegalen
- instroom veertigduizend per jaar

- allochtonen in Nederland 3 miljoen
- helft uit niet-westers land
- vanaf de jaren negentig integratieprogramma's
- autochtone Nederlanders tegenover allochtonen
- onderwerp van openbaar debat
- opkomst politieke partijen als PVV

Internationale problemen

- ander land
- internationaler
- Islam
- Palestijnen en Israël
- Joodse gemeenschap

Botsing van Culturen

- moeite met invloed van religie
- Nederland is ontkerkelijk
- zeventig procent niet langer naar de kerk
- nieuwe religie: Islam
- Moskeeën
- Hoofddoekje symbool van nieuwe godsdienststrijd
- groeiende intolerantie
- Bedreiging Nederlandse identiteit
- zoeken nieuwe identiteit.

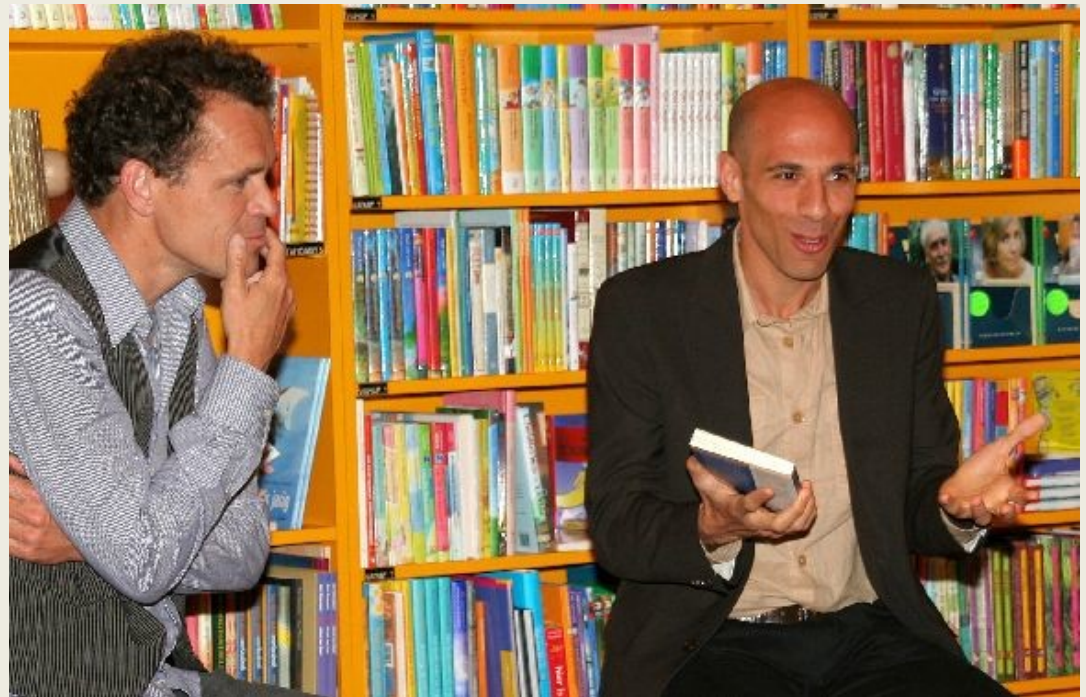

Wie is de 'echte' Nederlander?

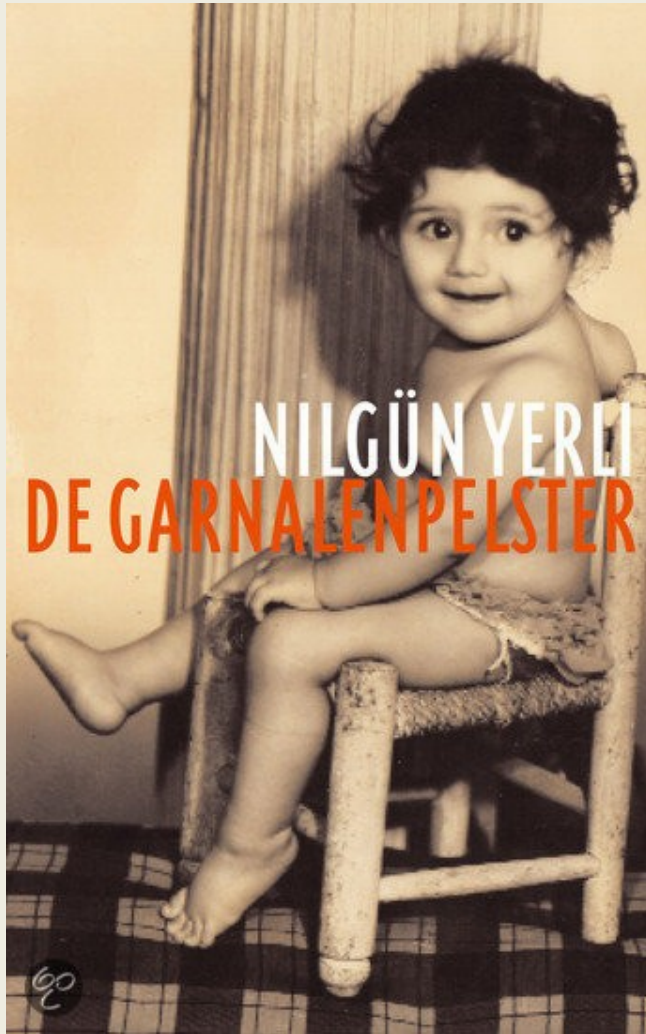

Migrantenauteurs

- Turken
- Marokkanen
- politieke vluchtelingen
- Marokkanen het meest succesvol

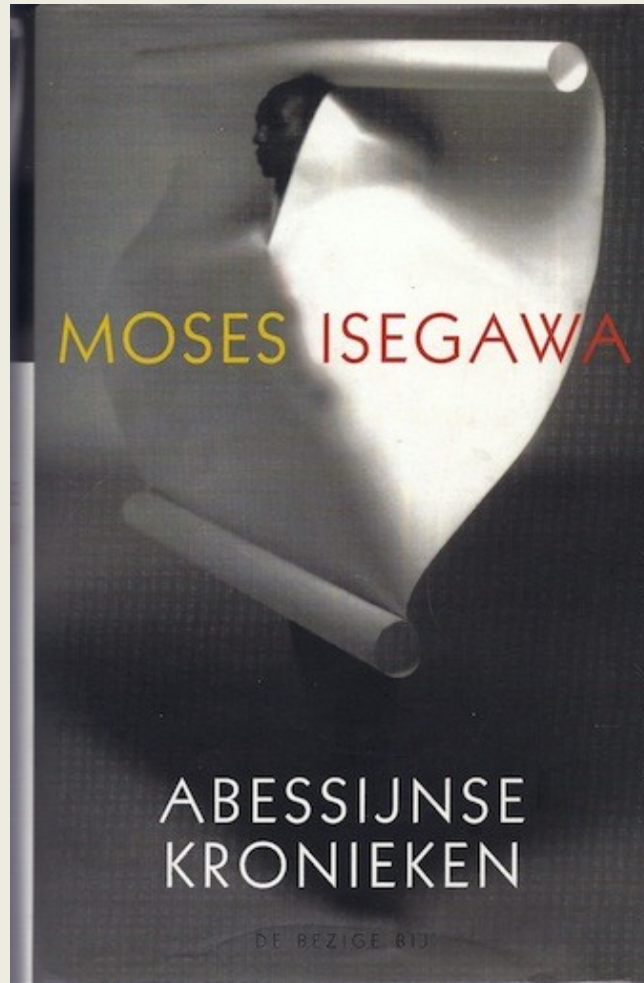
Nederlands-Turkse auteurs

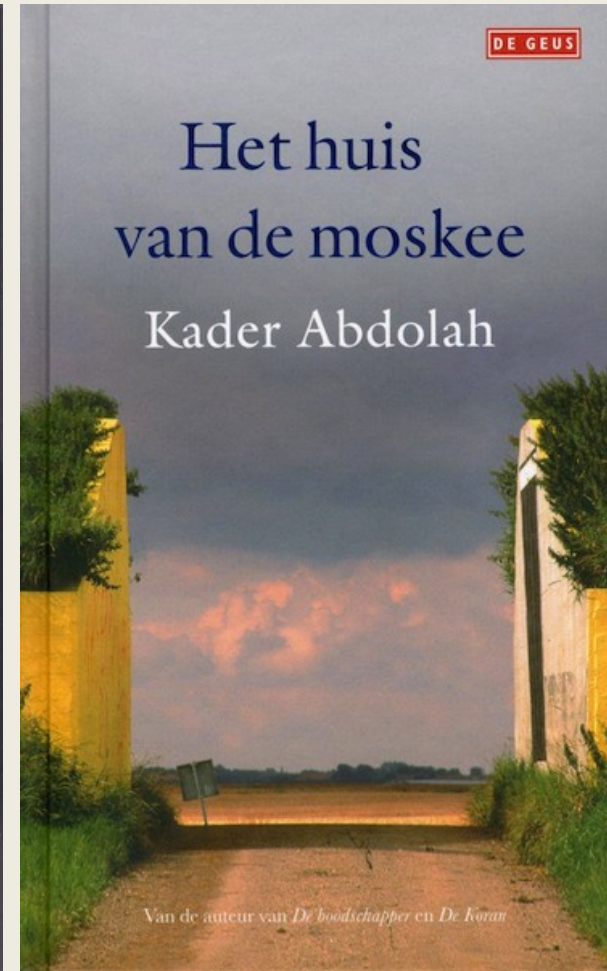
Politieke vluchtelingen auteurs

Somalië

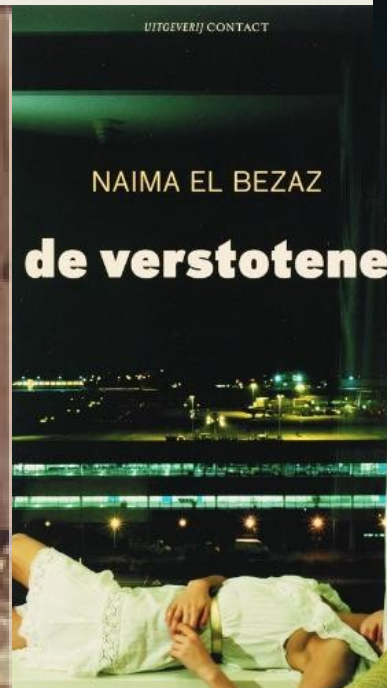
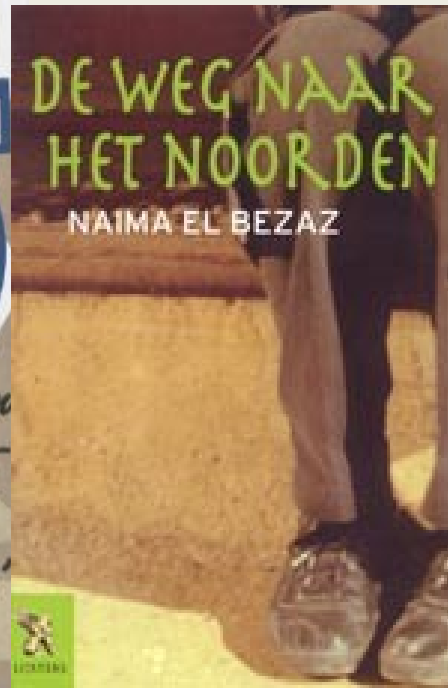
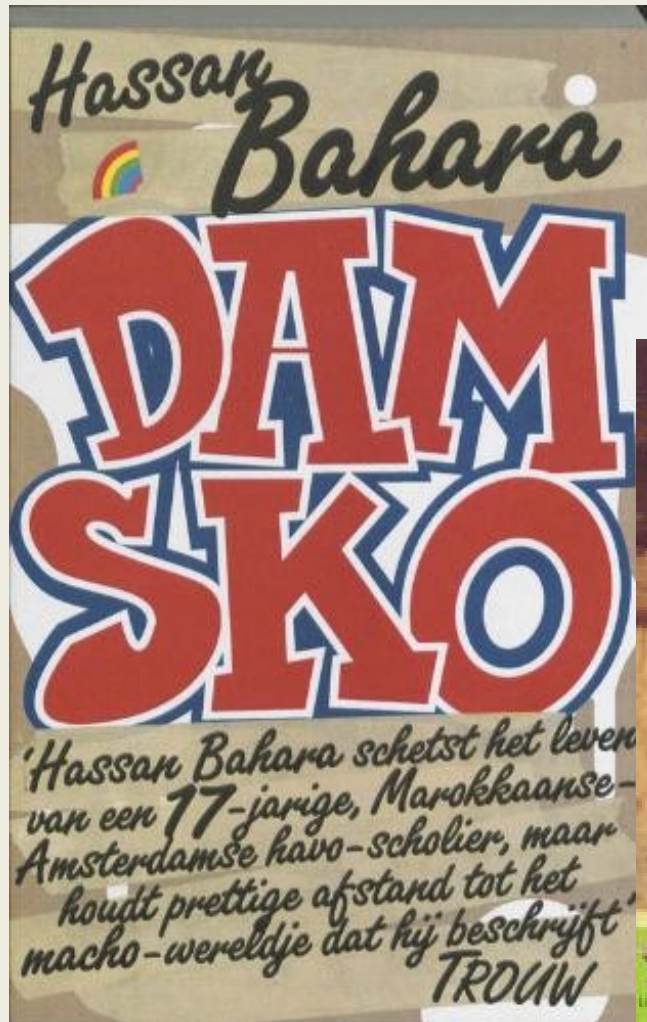

Oeganda

Iran

Nederlands-Marokkaanse auteurs

Nederlands-Marokkaanse dichters

Mustafa Stitou
2004 – VSB-poëzieprijs

Fouad Laroui
2002 C. Buddingh'
-prijs voor nieuwe
Nederlandse poëzie

Benali en Bouazza

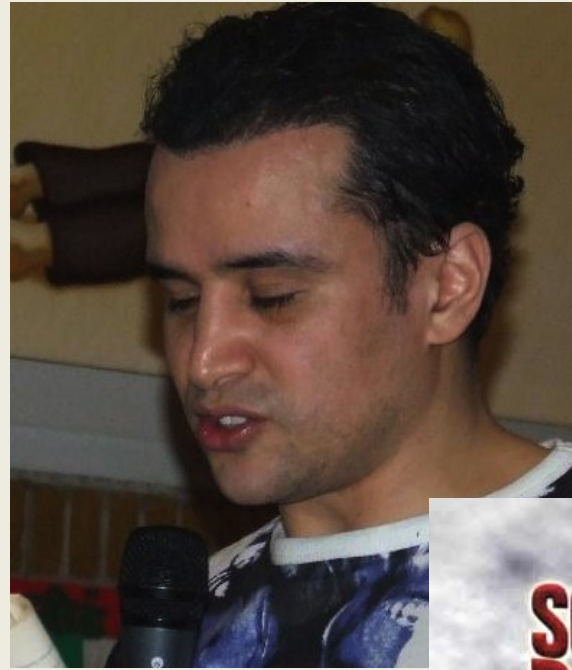
2003 - Libris
Literatuur Prijs

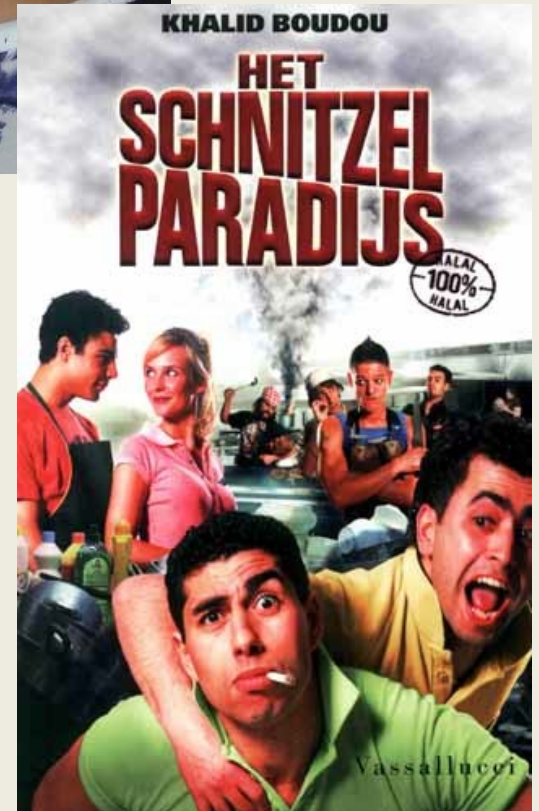
2004 - De
Gouden Uil

Hans Sahar

Khalid
Boudou

- Kader Abdollah
- Abdelkader Benali
- Hafid Bouazza
- Bijdrage migrantenauteurs aan discussie over de Nederlandse identiteit
- wie is de 'echte' Nederlander
- kenmerken van de Nederlandse identiteit

Nieuw Nederlands Zelfbeeld

Autochtoon

- open
- tolerant
- modern
- rationeel
- scheiding kerk en staat

Nieuw Nederlands Zelfbeeld

Autochtoon

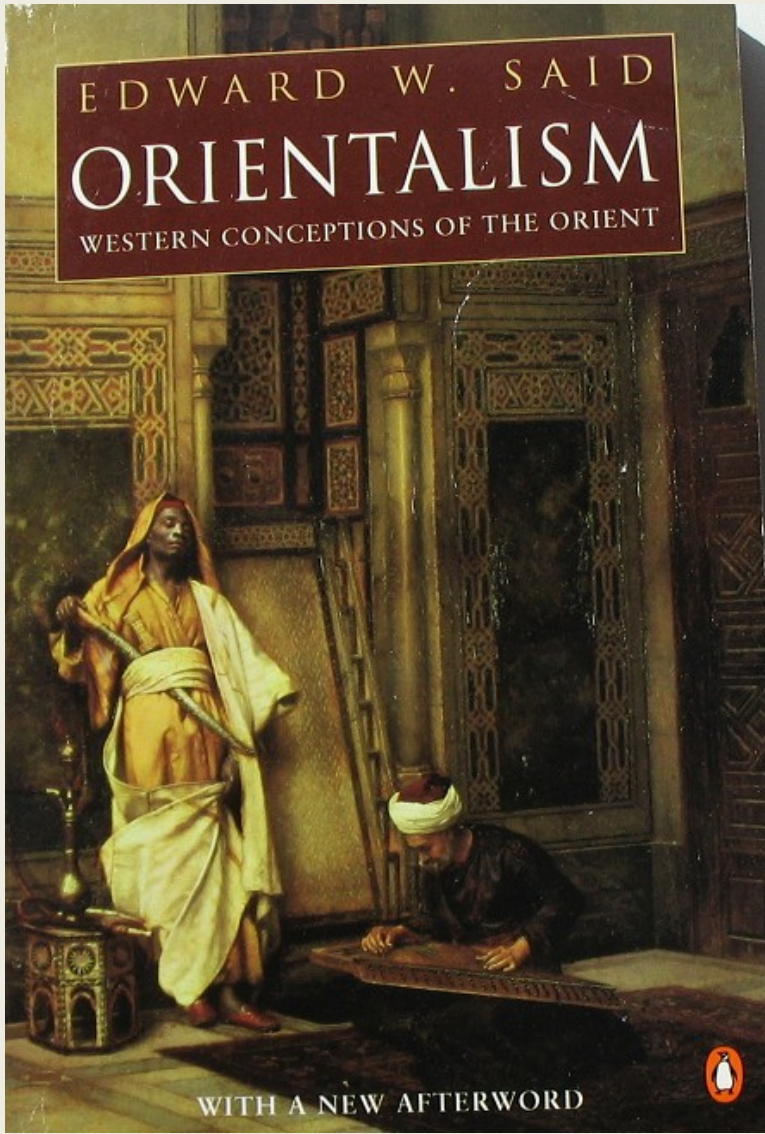
- open
- tolerant
- modern
- rationeel
- scheiding kerk en staat

Allochtoon

- verborgen agenda
- intolerant
- achterlijk
- religieus gevoel
- politieke invloed Islam

ASSIMILATIE

- Koloniaal discours
- Westen superieur aan Oosten
- Brengen van beschaving
- Ongelijkwaardig

‘echte’ Nederlander

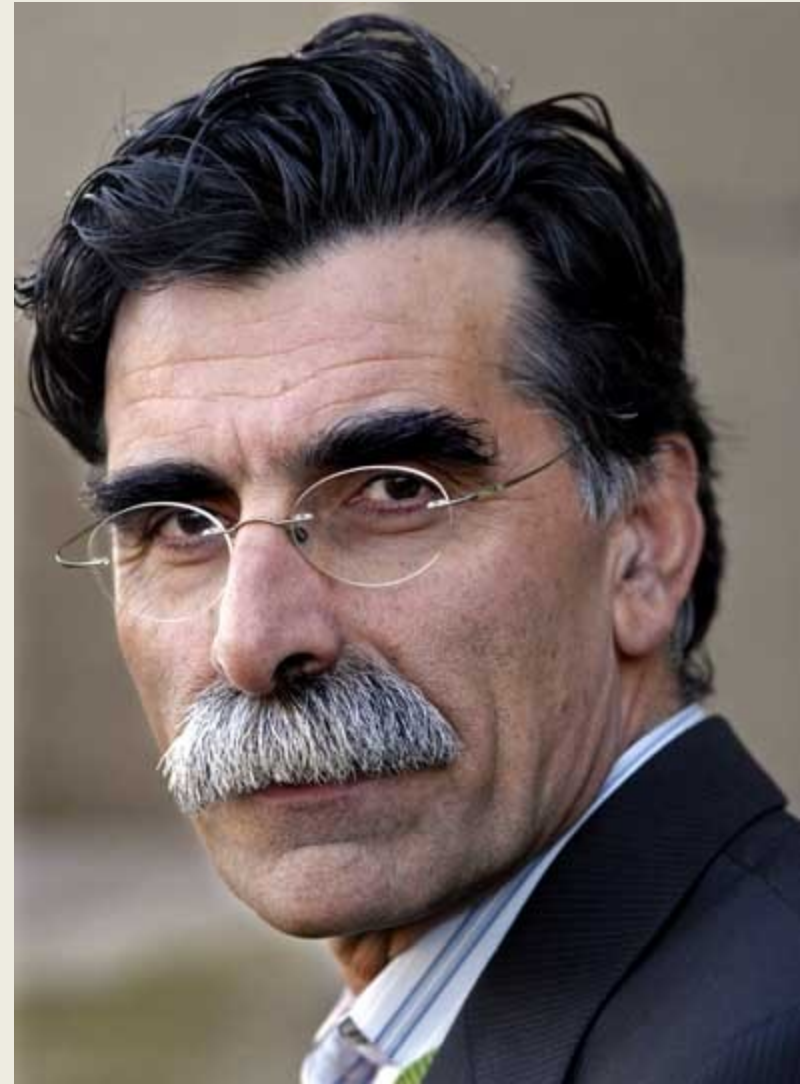

‘vreemdelingen’

Nationale Identiteit

- door middel van representaties worden heden en verleden met elkaar verbonden
- opvattingen waarmee men zich kan identificeren
- in constructie gemeenschappelijke nationale identiteit speelt migrantenliteratuur een belangrijke rol

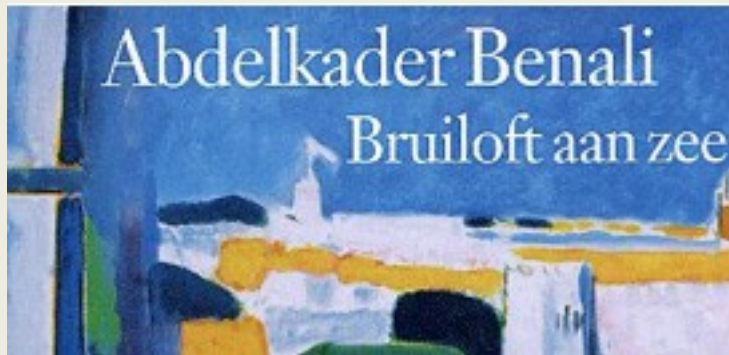
- Migrantenauteurs creëren nieuwe ruimte om te wonen
- land van herkomst is geen optie meer
- migratie is onomkeerbaar proces
- Kader Abdollah
- Iran
- 1988
- politiek vluchteling

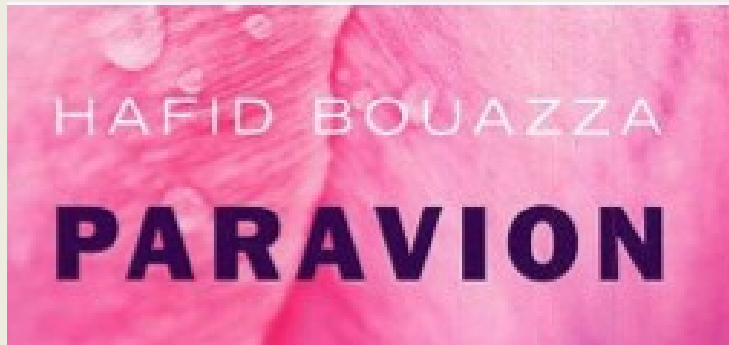
Abdelkader Benali en Hafid Bouazza

- als kind van Marokko naar Nederland
- vader gastarbeider
- met vakantie naar land van herkomst
- een vreemd land geworden

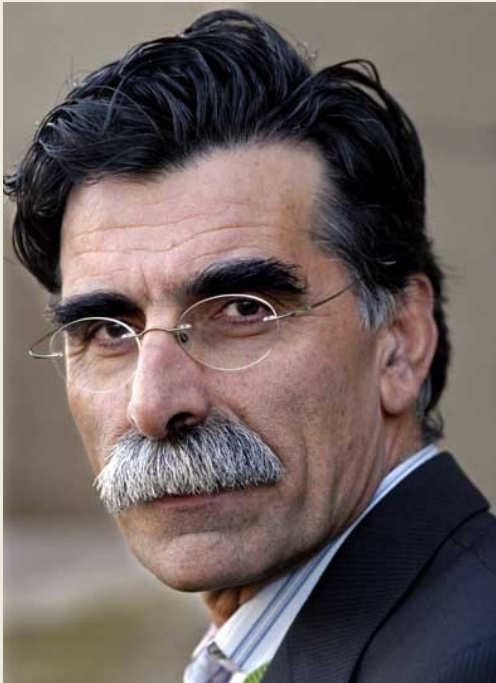
‘arrogant, hijgerig en patsurig’

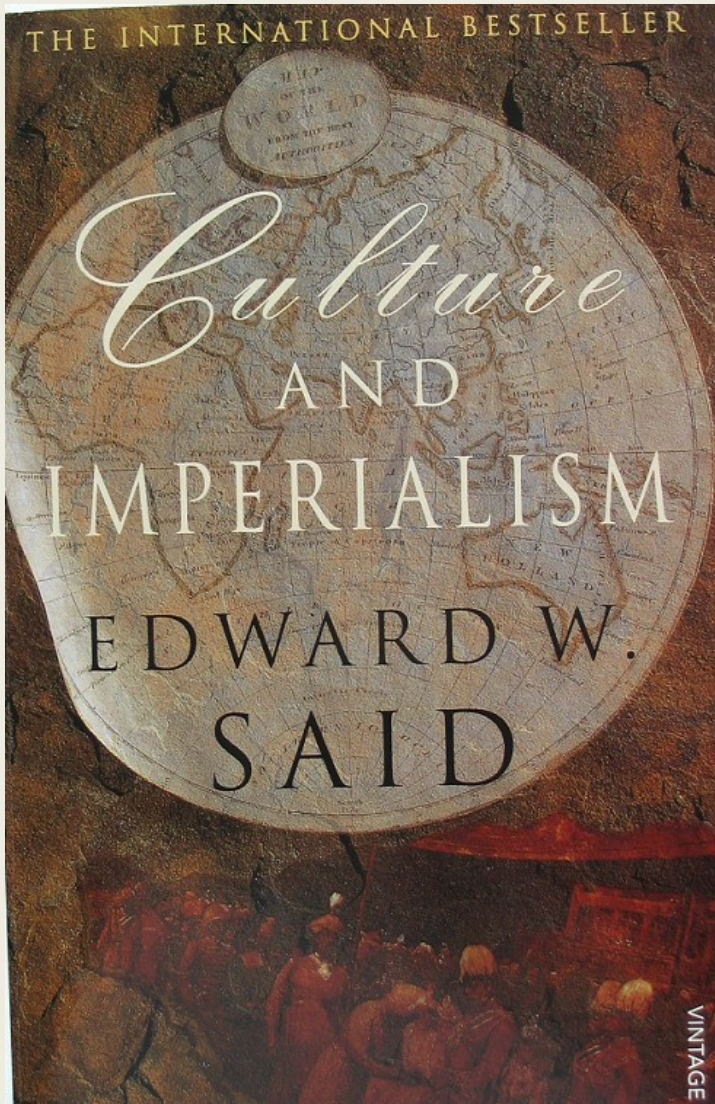
Paravion = Amsterdam

‘Wie eenmaal een ziel kreeg in Paravion, kon niet meer voor lange tijd terugkeren naar het vaderland. Men wisselt niet straffeloos van geest [...]. Geen hart kan kloppen in twee oorden tegelijk.’

- Kader Abdollah, Abdelkader Benali en Hafid Bouazza
- belangrijke literaire prijzen gewonnen
- kritieken lovend en veel gelezen
- invloed: oude representaties vervangen door nieuwe

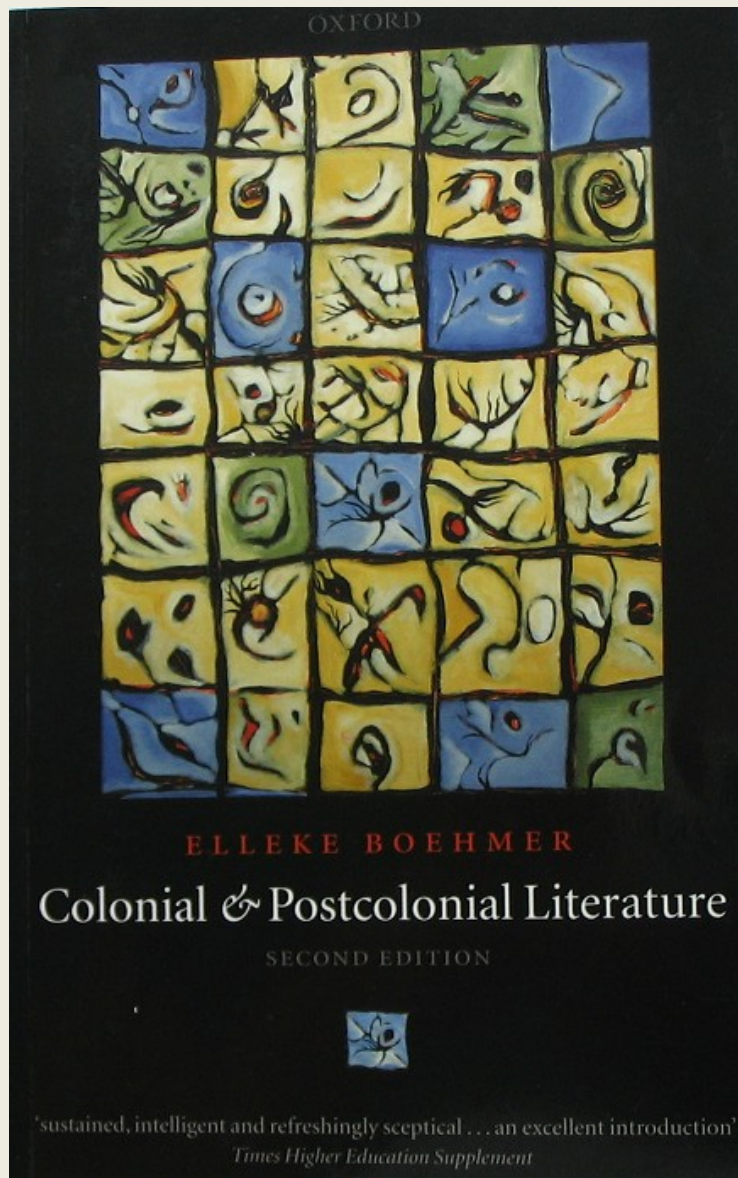
kolonisatie- en dekolonisatieproces

‘immensely important in the formation of imperial attitudes, references, and experiences.’

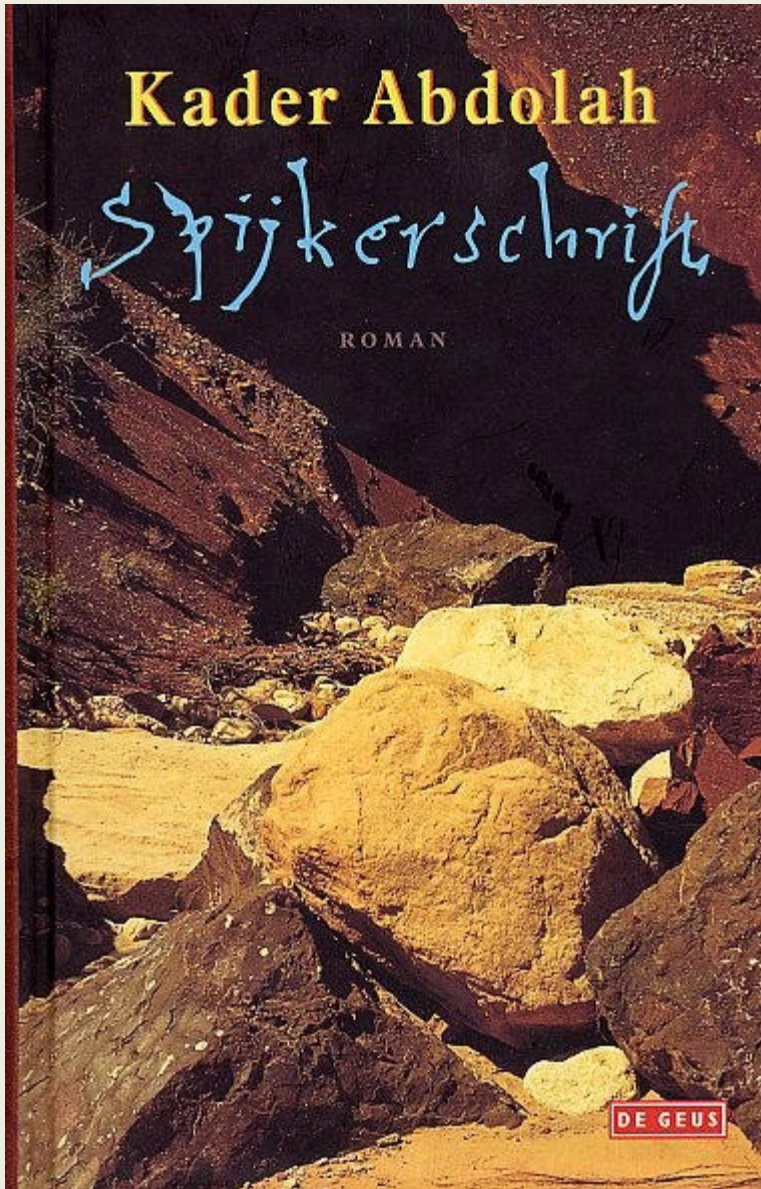
Elleke Boehmer:

de migrantenauteur is de
postkoloniale auteur bij
uitstek

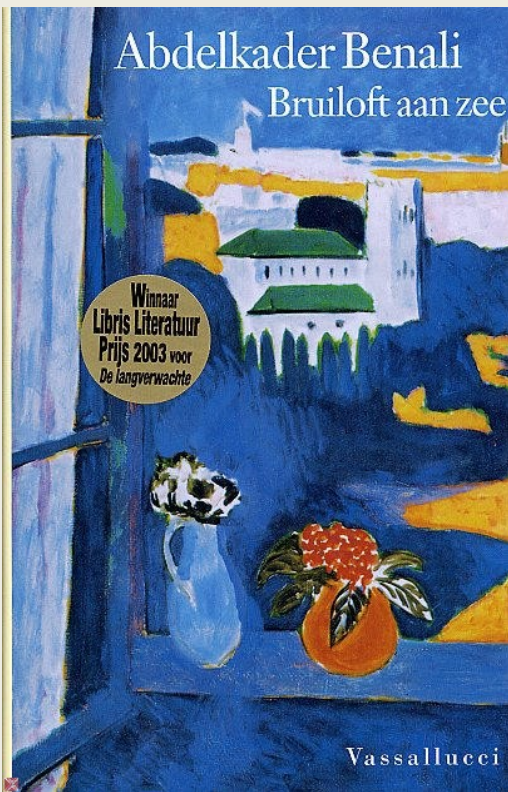

Representaties van Oost en West

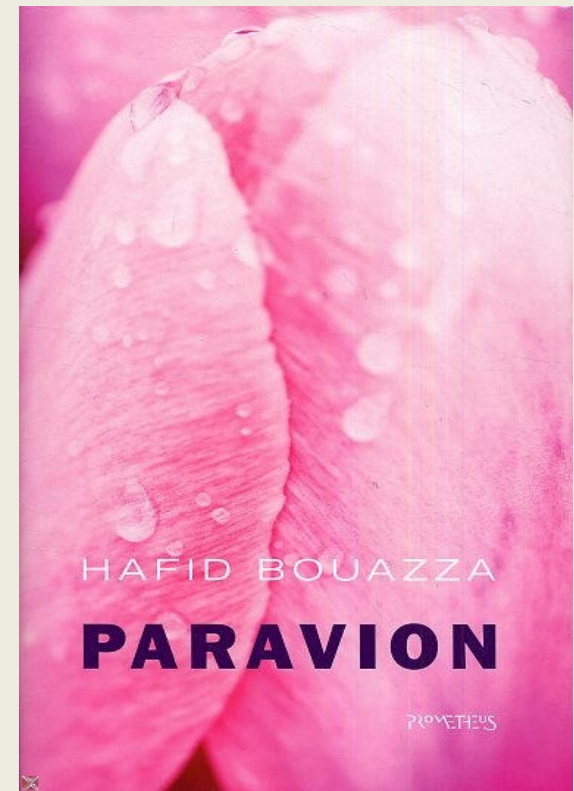

Perzië

- Westerse beschaving
- ontucht, alcohol en bioscoop
- ontwrichtend effect
- gastarbeiders
- oude Oosterse wereld ten onder
- migratie is straf

“Zijn vaders verwijtbaar? Zou je de biologische vader voor het gerecht kunnen dagen omdat hij moedwillig bepaalde wegen afsloot voor zijn nakomeling?”

Representaties van West en Oost

Abdolah:

“een stukje van de oude Perzische cultuur die hier achter de dijk moet blijven.”

“Ik wil niet in mijn verleden blijven hangen. Maar je kunt nauwelijks in een nieuwe samenleving leven als je niet eens je eigen verleden op een rijtje kunt zetten.”

Morea

VERBODEN VOOR VROUWEN

“Die taal van deze mensen hier’, zegt een van hen, ‘dat is toch geen mensentaal! Het klinkt als het getetter en gekwetter van vogels!’ Hij was een voortreffelijk imitator en het theehuis lachte luid.”

Vondelpark

“het groene centrum van Paravion”

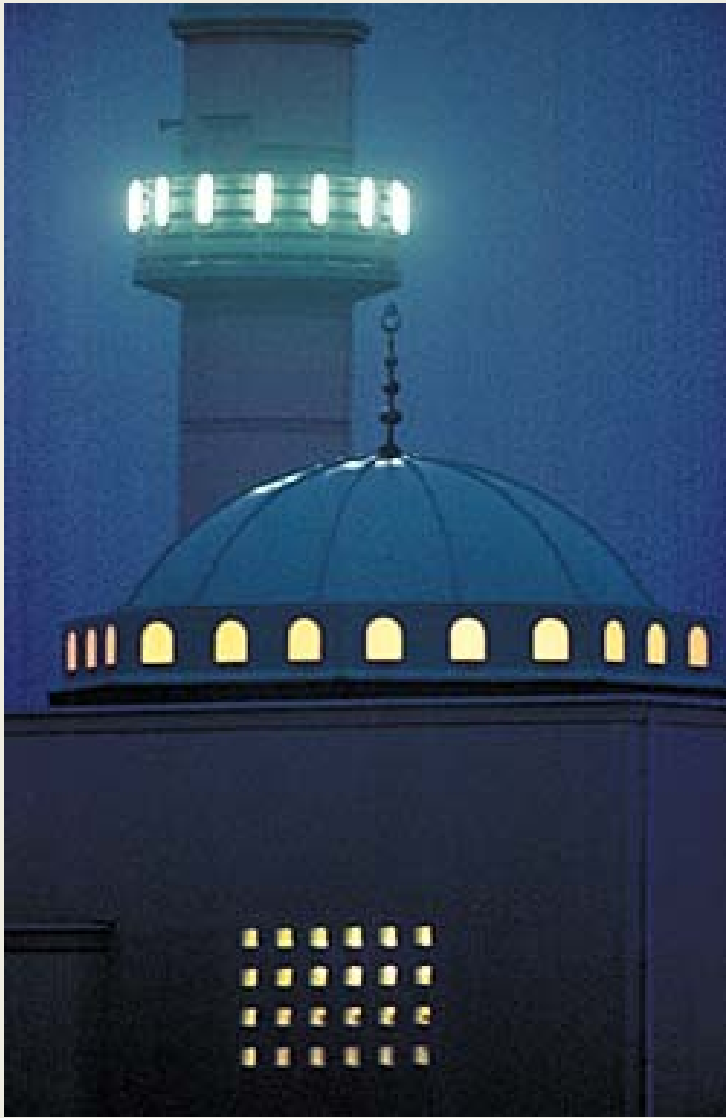

waar 's zomers de vrouwen halfnaakt liggen te zonnen. Nederlandse vrouwen waren toch al veel te vrij en lieten te veel bloot zien, wat “de bezoekers van het theehuis [vervulde] met geilheid en walging.”

Paravion is een prachtige stad

“en dat maakte hem weemoedig. Een weemoed die hij deelde met de andere bezoekers van het theehuis en die bij andere mannen soms omsloeg in woede en walging.”

“Het wordt tijd voor de Islam,” zei hij tegen iedereen die het horen wilde.’

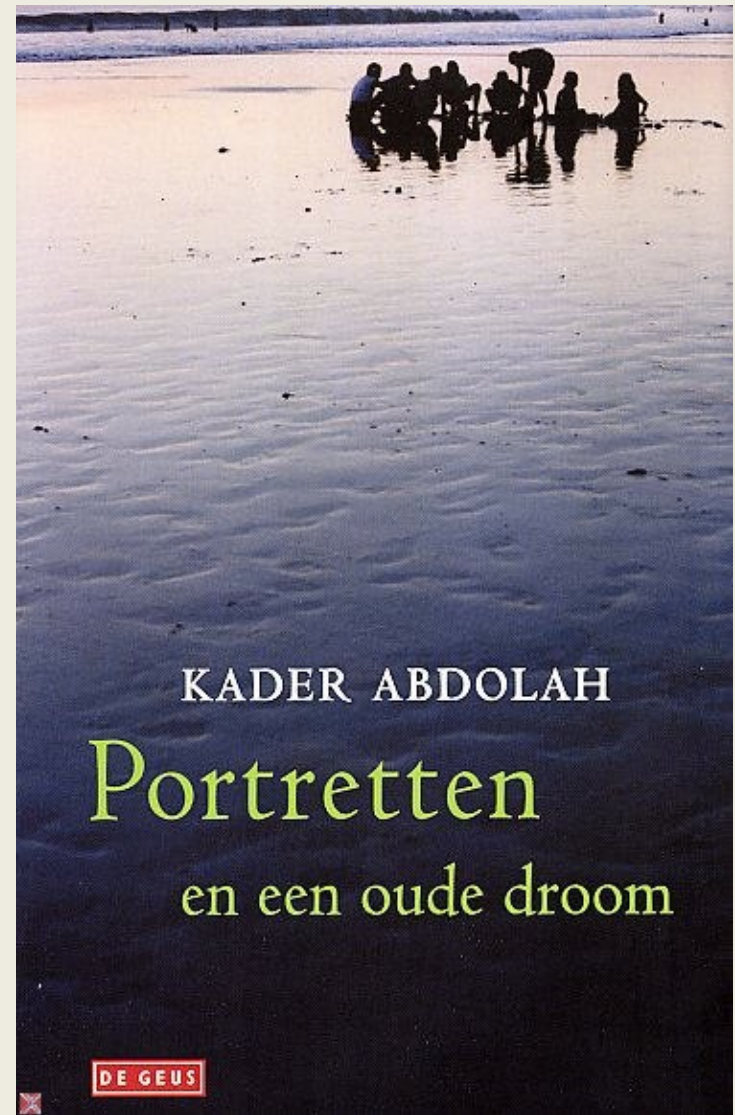
Conclusie

“Paravion was veranderd met al die nieuwkomers. Elk volk nam zijn eigen gekte met zich mee.”

- 2003 – gefictionaliseerd verslag van een literaire reis naar Zuid-Afrika
- Dawoed, alter ego van Abdolah
- schok van herkenning

“Zodra ik mijn voet op de bruine grond zette, voelde ik mij thuis. Ik had mijn bergen terug en ook die kleine simpele huizen waren van mij.”

“Zodra ik in Nederland mijn mond opendoe om iets te zeggen, kan men meteen mijn taalfouten tellen. Maar hier, in Zuid-Afrika, heb ik dit probleem niet. [...] Ik spreek zelfverzekerd Nederlands, ben niet bang voor de fouten die ik maak. Het is mooi. Tijdelijk ben ik bevrijd van een zware last. Ik hoef niet meer op mijn grammatica te letten. Zuid-Afrikanen hebben de Nederlandse taal op de kop gezet. Alles is fout wat ze zeggen, maar op de een of andere wonderlijke manier klopt alles. Dus doe ik hier wat ik wil. En dat klinkt correct.”

“Ik had meer om over te praten dan met de Nederlanders in Nederland. We begrepen elkaar. [...] We begonnen meteen over immigratie, taal, cultuur en Nederland te praten.”

Ze waren vrijer geworden en de “Hollandse gewoontes waren verwaterd. Je zag het ook aan het verkleurde portret van de koningin. Ik voelde me hier thuis.”

